

הרב מואיז נבון

למה לי חיים?

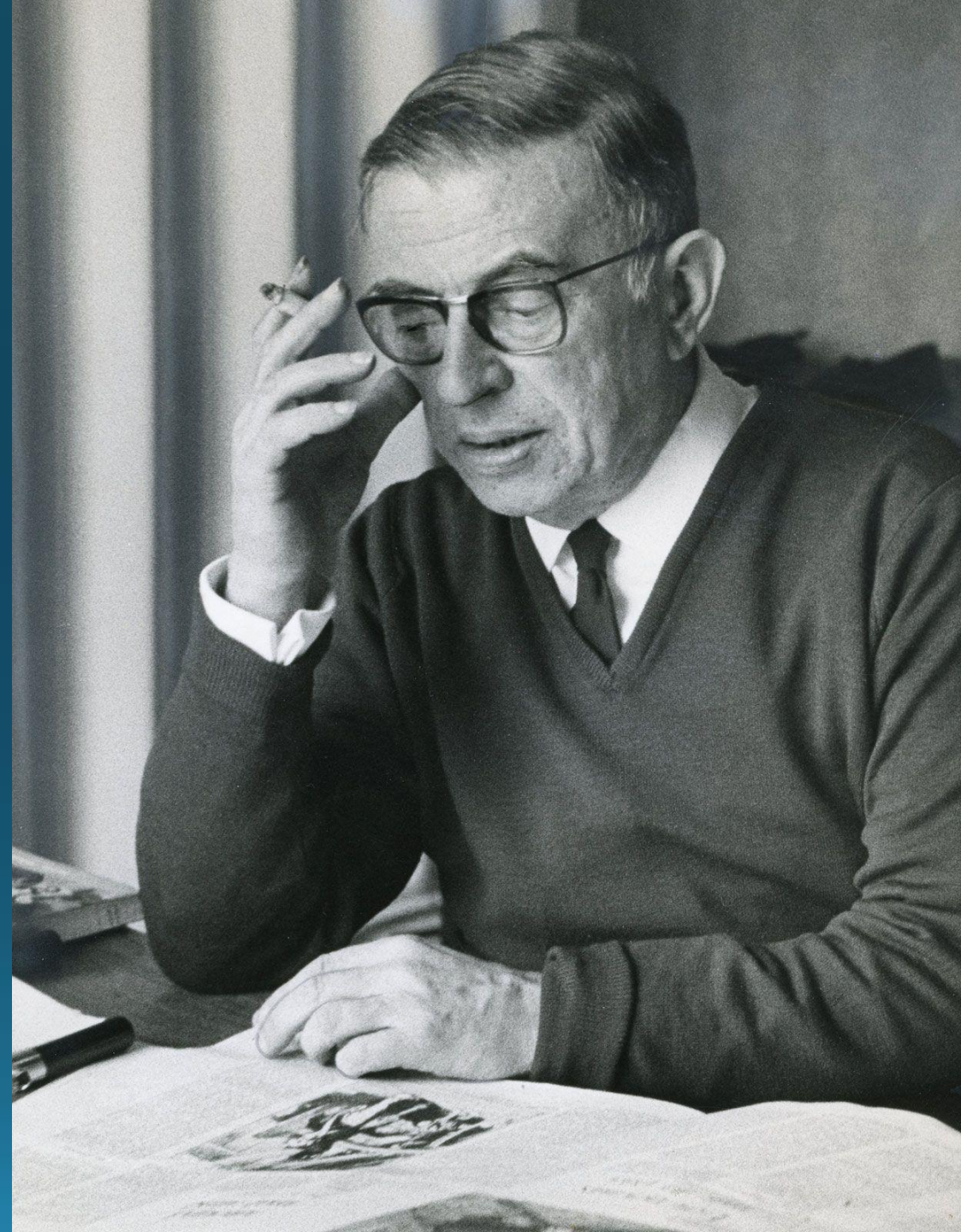
EXISTENTIALISM

*The existentialist ... finds it extremely embarrassing that God does not exist, for there **disappears** with Him all possibility of finding **values** in an intelligible heaven.*

האקזיסטנציאליסט... מוצא את זה שאלוהים אינו קיים מביך ביותר, כי נעלמת איתו כל אפשרות למצוא ערכים בשמיים.

"... man first of all exists, encounters himself, surges up in the world – **and defines himself** afterwards. If man, as the existentialist sees him, is not definable, it is because to begin with he is nothing. He will not be anything until later, and then **he will be what he makes of himself.**"

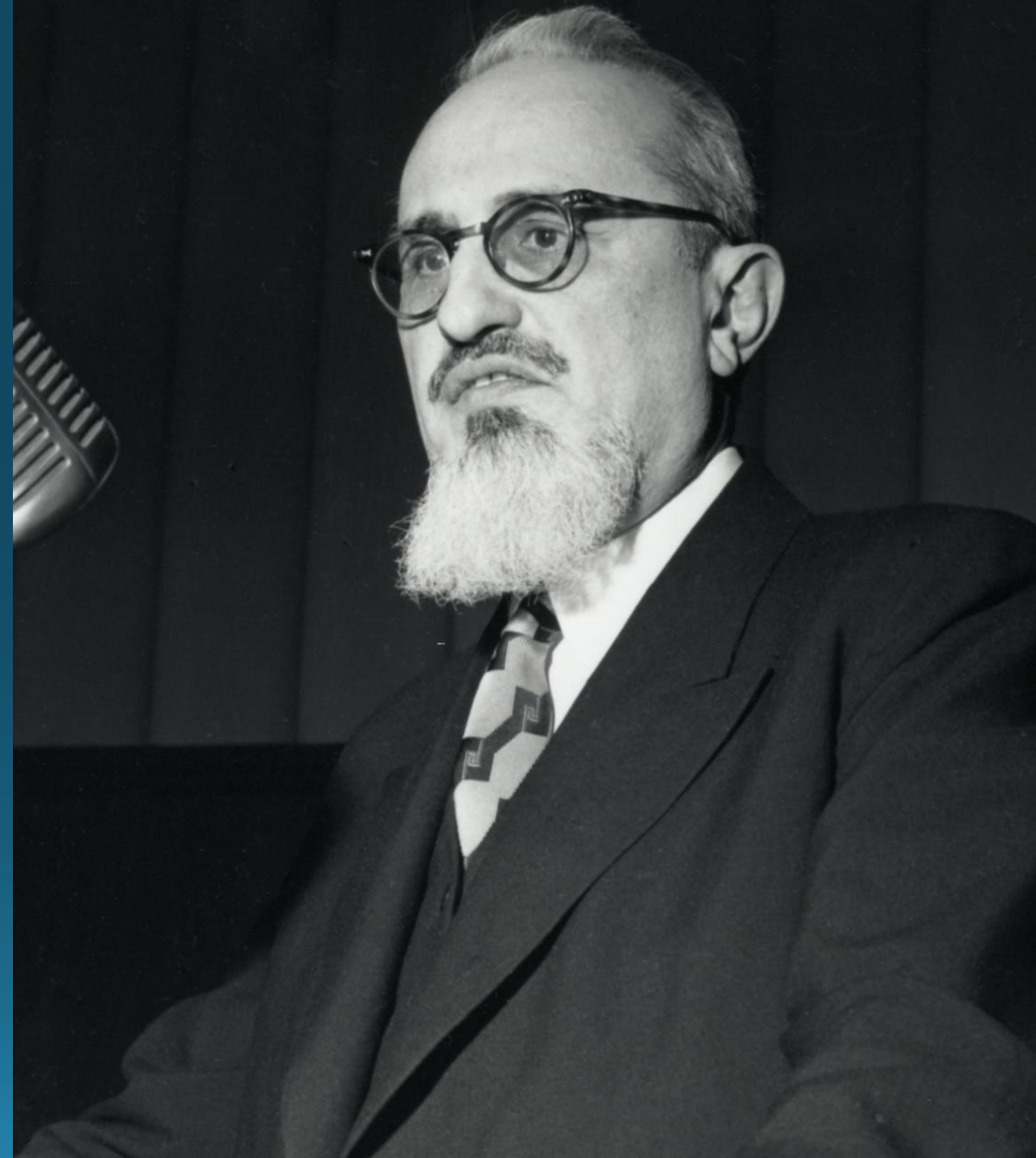
...האדם, קודם כל, קיים, פוגש את עצמו, מתגבר בעולם - ולאחר מכן, מגדיר את עצמו. אם האדם, כפי שהאקזיסטנציאליסט רואה אותו, אינו ניתן להגדרה, זה בגלל שמלכתחילה הוא כלום. הוא לא יהיה משהו עד מאוחר יותר, ואז הוא יהיה מה שהוא עושה מעצמו.

EXISTENTIALISM

[T]he existence of destiny ... is an active mode of existence, one wherein man confronts the environment into which he was thrown, possessed of an understanding of his uniqueness, of his special worth, of his freedom, and of his ability to struggle with his external circumstances without forfeiting either his independence or his selfhood. ... **Man is born like an object, dies like an object, but possesses the ability to live like a subject**, like a creator, an innovator, who can impress his own individual seal upon his life and can extricate himself from a **mechanical type of existence and enter a creative, active mode of being**.

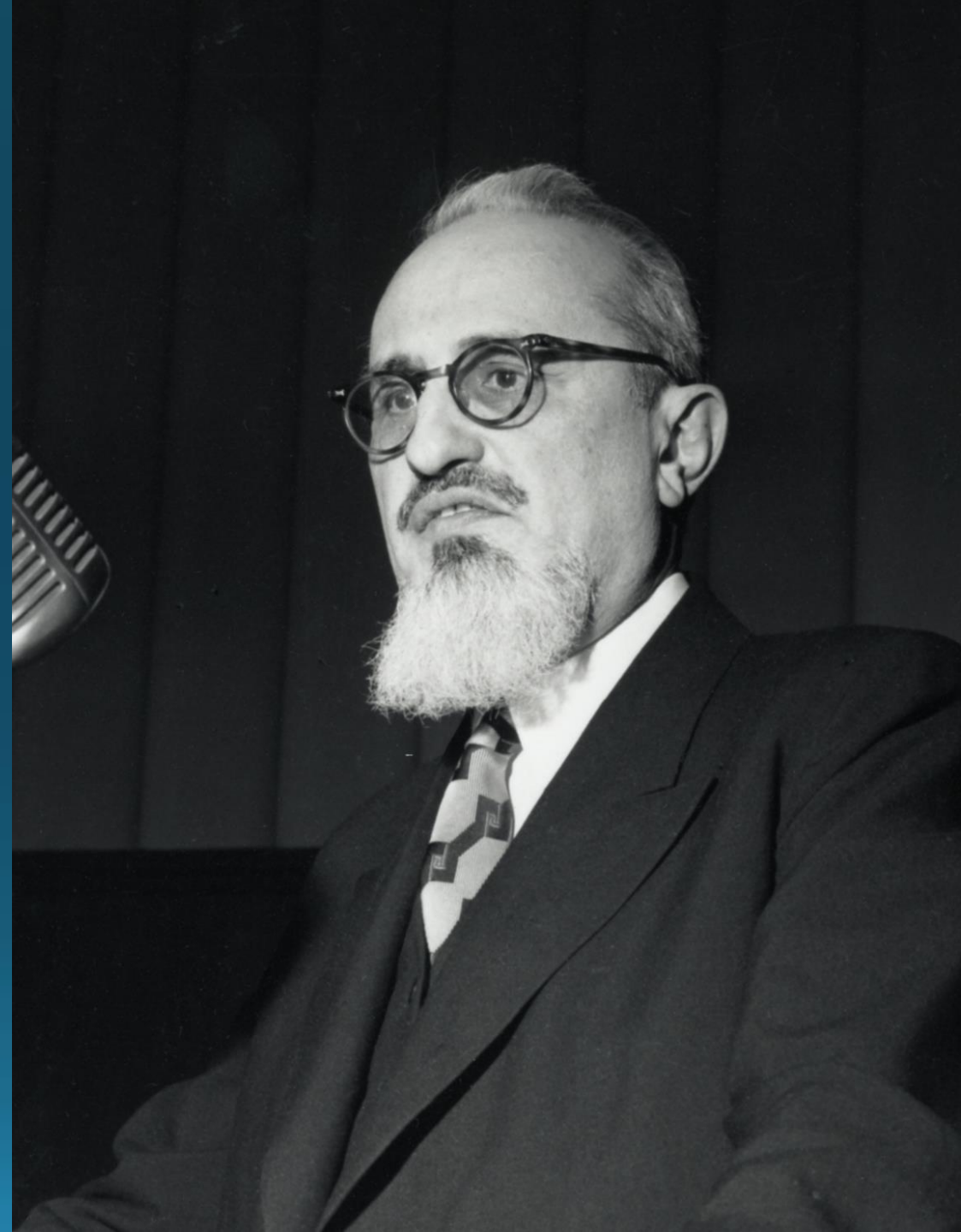
- R. Soloveitchik, *"Fate and Destiny"*, pp. 5-6

EXISTENTIALISM

Man, in one respect, is a mere random example of the biological species – **species man** – an image of the universal, a shadow of true existence. In another respect he is a **man of God**, possessor of an individual existence. The difference between a man who is a mere random example of the biological species and a man of God is that **the former is characterized by passivity, the latter by activity and creation**. The man who belongs solely to the realm of the universal is passive to an extreme – he creates nothing. The man who has a particular existence of his own is not merely a passive, receptive creature but acts and creates. **Action and creation are the true distinguishing marks of authentic existence.**

- R. Soloveitchik, *Halakhic Man*, p. 123-128

למה לי חיים?

למה לי חיים?

Why?
Why?
Why?
Why?

עשׂו

(כה:לב) וַיֹּאמֶר עֲשׂו הֲיֵה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה זֶה לִי בְכֻרָה:

רבקה

(כה:כב) וַיִּתְלַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתֵּלֶךְ לְדָרֵשׁ אֶת יְקֹוֹק:

(כז:מה) עַד שׁוֹב אָף אָחִיךָ מִמֶּךָ וְשָׂכַח אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:

(כז:מו) וַתֹּאמֶר רַבֵּקָה אֵל יִצְחָק קִצְתִּי בְּחַיֵּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם לִקַּח יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבָּנוֹת חַת כָּאֵלֶּה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים:

Esau The Atheist

בראשית פרשת תולדות פרק כה פסוק כט - לד

(כט) וַיִּזְדַּד יַעֲקֹב נֶזֶד וַיִּבֹא עֵשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיִף: (ל) וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב הֲלֵעִיטִנִּי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי עֵיִף אָנֹכִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדָוָם: (לא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מְכַרְהָ כִּיּוֹם אֶת בְּכֻרְתָּךְ לִי: (לב) וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הֲנִי אָנֹכִי הוֹלֵךְ לְמוֹת וְלָמָּה זֶה לִּי בְכֻרָה: (לג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הֲשִׁבְעָה לִּי כִּיּוֹם וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת בְּכֻרְתּוֹ לְיַעֲקֹב: (לד) וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכֵל וַיִּשְׂתֶּה וַיֵּקָם וַיֵּלֶךְ וַיִּבֹז עֵשָׂו אֶת הַבְּכֻרָה: ט

מלבי"ם בראשית פרשת תולדות פרק כה פסוק לב

(לב) ויאמר עשו. השיב לו, הלא הבכורה היא דבר שלא ימצא אדם ממנה שום הנאה בעה"ז, רק אחר המות בעה"ב, עז"א: בעת שאלך למות למה זה לי בכורה, ר"ל אני איני מאמין בעה"ב כלל, ודעתי שאלך למות ולא אחיה עוד בעה"ב, וא"כ למה לי בכורה אשר זה לי בכורה, ר"ל שזה, דהיינו: המות, ומה שאחריו יהיה בכורה, וכמ"ש חז"ל שכפר בתחית המתים:

Life has no meaning the moment you **lose** the illusion of being **eternal**. One lives one's death, one dies one's life. חי את המוות, מת את חייו. - Jean-Paul Sartre (1905-1980)

Esau The Atheist

בראשית פרשת תולדות פרק כה

(לד) וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וְיַיִד וַיִּזְיַד עַדְשָׁיִם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ וַיִּבֹז עֵשָׂו אֶת הַבְּכֹרָה: ט

Albert Camus (explained in One Hundred Twentieth Century Philosophers)

The appropriate response to this situation is to live in full consciousness of it. From a lucid appreciation of the absurdity of our life three consequences flow, which Camus calls **revolt, freedom and passion**. By **'revolt'** (in the early phase of his thought) Camus means **defiance** in the face of the bleak truth about the human condition, hopeless but not resigned, lending to life a certain **grandeur**. [*Is this not Esav's attitude here?!*] Again, recognition of the absurdity **frees** us from habit and **convention**: we see all things anew, and are inwardly **liberated**. [*Exactly what Esav seeks – freedom from the burden of the covenant*]. By **'passion'** Camus means the resolve to live as intensely as possible, not so as to escape the sense of absurdity but so as to face it with absolute lucidity. The way to do this is to **maximise not the quality but the quantity** of one's experiences. [*Exactly what Esav does: Eat, Drink, Get-up, Walk Away – not "quality" but "quantity"*].

Rivka The Religious: Birth

בראשית פרשת תולדות פרק כה פסוק יט - כו

(יט) וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק: (כ) וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחְתּוֹ אֶת רִבְקָה בַת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדוֹן אָרָם אָחוֹת לָבֶן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה: (כא) וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לִיקְוֹק לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְקֹוֹק וַתֵּהֶר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: (כב) וַיִּתְּלָצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֹּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתֵּלֶךְ לְדָרֹשׁ אֶת יְקֹוֹק:

רמב"ן בראשית פרק כה פסוק כב

והנכון בעיני כי אמרה: אם כן יהיה לי "למה זה אנכי" **בעולם**, הלואי אינני, שאמות או שלא הייתי, כטעם "כאשר לא הייתי אהיה..." (איוב י יט):

רש"י בראשית פרק כה פסוק כב

לדרוש את ה' - שיגיד לה מה תהא **בסופה** [תכלית! משמעות - מ.נבון]

(כג) וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָהּ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיף יִפְרְדּוּ וְלֹאִם מִלְּאָם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:

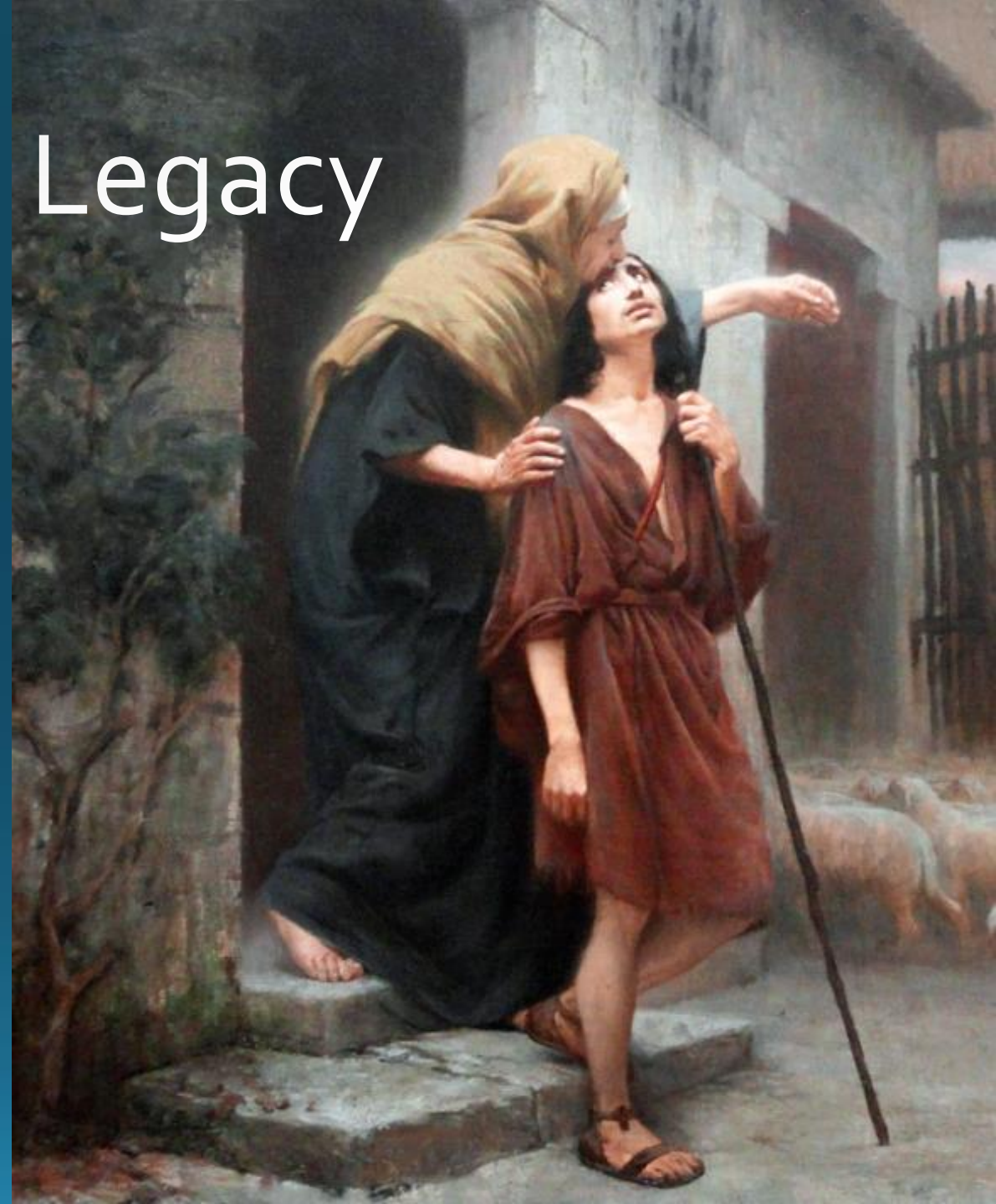

Rivka The Religious: Legacy

בראשית פרשת תולדות פרק כז פסוק מא - מו

(מא) וַיִּשְׁטֹם עֵשָׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַכּוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר
עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמַי אֲבָל אָבִי וְאֶהְרָגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי: (מב)
וַיִּגַד לְרַבֵּקָה אֶת דְּבָרֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לַיַּעֲקֹב
בְּנֵה הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהַרְגֶּךָ:
(מג) וַעֲתָה בְנֵי שָׁמַע בְּקִלְי וְקוּם בְּרוּחַ לְךָ אֶל לְבֹן אָחִי חֲרָנָה:
(מד) וַיִּשְׁבַּת עִמּוֹ יָמִים אַחָדִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ: (מה)
עַד שׁוֹב אֵף אָחִיךָ מִמֶּךָ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי
וְלִקְחָתִיךָ מִשָּׁם **לְמָה אֲשַׁכַּל גַּם שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:**

Rebecca, of course, like any mother, doesn't want to lose her son. But she has a lot more at stake with Jacob than simply "a son" – he is the **inheritor of the legacy**, he is the one who will carry on the **birthright**, he is the one that will make their lives meaningful by fulfilling the will of the Creator.

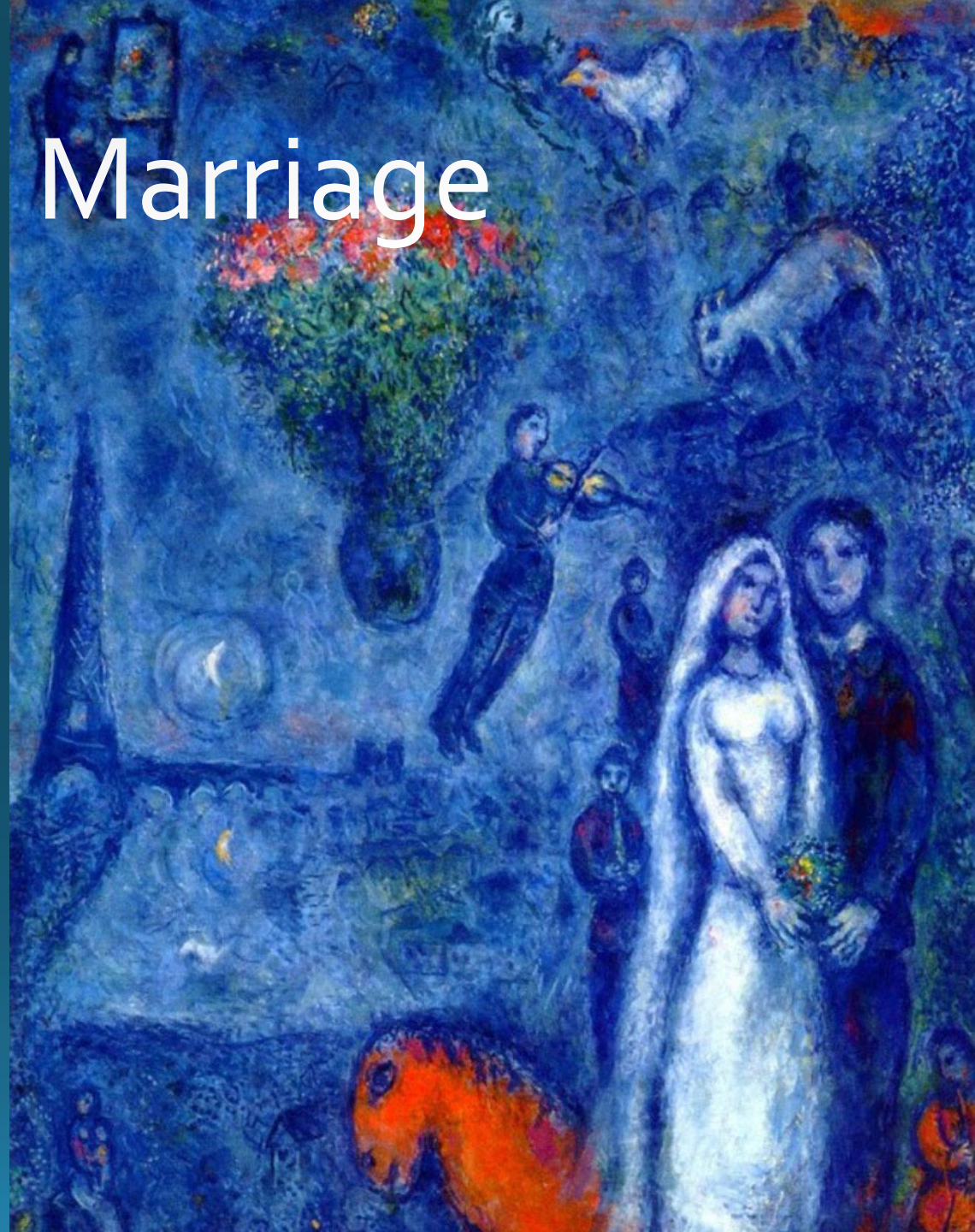

Rivka The Religious: Marriage

בראשית פרשת תולדות פרק כז

(מו) וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל יִצְחָק קַצְתִּי בְּחַיֵּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם לֵקַח יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת חַת כְּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לְמָה לִּי חַיִּים:

Her question is not merely the cry against an inappropriate marriage, (it is that, of course, but in a very deep way), it is about the fulfilling the purpose of creation! Her question here, like all the other “why?”s, is existential: What is the point of my life?! That is, my life has a purpose – to fulfill the covenant, to be part of a chain of tradition (that sees a point to creation). If Yaakov marries a Canaanite, in all probability his kids will assimilate into the local culture and that will be the end of our mission. A Jewish Marriage isn't just about shacking up (לגור ביחד) – it is about being a link in the chain of purpose. If Yaakov marries a Canaanite, in all probability his kids will assimilate into the local culture and that will be the end of our mission. If so, Why Am I Alive?!

שבת שלום